

Politični ogled.

— **Draginja živil.** V petek dne 14. februarja je govoril v proračunskem odseku dr. Korošec pri razpravi o indirektnih davkih o draginji živil ter izjavil: Draginje sedanjih živil niso krivi kmetje, ampak celo drugi činitelji. Danes imamo pred seboj postavko 16 milijonov kron pri indirektnih davkih, ki se plačujejo za meso in klavno živino. Teh 16 milijonov ne pomeni nič drugega kakor podražanje živil za 16 milijonov od strani države, na kojem podražanju pa kmet ni ni kriv. Zato bo ostala zahteva nas kmečkih poslancev, da se ta davek odpravi, na dnevnem redu. V imenu svojih volilcev zahtevam tudi, da se dobrohotno postopa od strani finance pri dovoljevanju za domače žganjarje in da se dovoljuje daljši čas za vinotoče doma pridelanega vina. Opozorjam vlado tudi na to, da šnopsarski fabrikanti v Ptuj razvijajo smoteno agitacijo za zavzemanje svojega žganja. Ud okrajnega šolskega sveta (Stražil) v Ptuj se je hotel celo posluževati naših ljudskih šol, da bi agitiral za svoje žganje. To vendar sega že predaleč. S koncesijami za žganjetoč se sploh naj postopa strogo, in ugasle koncesije se naj sploh le v izrednih slučajih na novo ožive. — Čudno je bilo, da se sploh ni noben socijaldemokrat oglašil proti davku na meso in klavno živino, čeprav tako radi kričijo o draginji živil. Socijaldemokrati se oglašajo le tam, kjer se da kmetu škodovati!

— **Dr. Korošec o gozdarstvu.** V proračunskem odseku je dne 12. febr. govoril dr. Korošec ter razpravljal o namenu nižjih c. kr. gozdarskih šol, ki ni samo državnemu gozdarskemu uradništvu pridobivati naraščajo, ampak tudi vzgojevati sinove posestnikov za pametne gozdarje na očetovem domu. Toda zadnjega namena ne dosegajo niti državne (4) niti druge (6, n. pr. društvene) nižje gozdarske šole. L. 1905-6 je bilo na vseh nižjih gozdarskih šolah 269 učencev, ki so dovršili šolo, toda samo dva sta šla v domače gozdarstvo. Kot predpogoj za vsprejem v take šole se zahteva meščanska šola ali pa spodnja gimnazija, oziroma nižja realka. Govornik misli, da je to za one, ki se hočejo posvetiti domačemu gozdarstvu, prevelika zahteva, ki fante odvaja od dela in jih ravno radi tega tira v tuje, lažje službe. Nujno potrebno pa je, da se upelje na vseh dosedanjih gozdarskih šolah pouk o zadružništvu. Od te zahteve ne bomo odstopili. Govornik zahteva nadalje, da bi država ustanovila nižjo gozdarsko šolo za Spodnji Štajer, ki bi naj vzgojevala učence ne toliko za državno službo kakor za domačo uporabo. Minister dr. Ebenhoch je takoj odgovoril na poslančeva izvajanja, obljubil pouk v zadružništvu in glede šole povedal, da ji ne bo nasprotoval, ako bo potreba.

— **Socijaldemokrati proti zvišanju davka na žganje.** V seji proračunskega odseka dne 14. t. m. se je socijaldemokrat Elenbogen odločno izjavil proti zvišanju davka na žganje. Ljudski osrečevatelj!

— **Na Kranjskem se vršijo jutri deželnozborske volitve v kmečkih občinah.** S. L. S. je postavila sledeče kandidate: 1. V sodnih okrajih Ljubljani in Vrhnika: Fran Povše, državni poslanec v Ljubljani, in dr. Iv. Susteršič, državni poslanec v Ljubljani. 2. V sodnih okrajih Kamnik in Brdo: dr. J. Krek, državni poslanec v Ljubljani. 3. V sodnih okrajih Kranj, Trzin in Škofja Loka: Franc Demšar, državni poslanec v Čušnici, in Janko Zabret, župan občine Predoslje. 4. V sodnih okrajih Radovljica in Kranjska gora: Josip Pogačnik, državni poslanec v Podnartu. 5. V sodnih okrajih Postojna, Logatec, Senožeče, Lož, Il. Bistrica in Cerklja:

Prane Drobnič, posestnik v Novi vasi, in dr. Ign. Zitnik, državni poslanec v Ljubljani. 6. V sodnih okrajih Vipava in Idrija: Ivan Lavrenčič, posestnik in gostilničar na Vrhpolju. 7. V sodnih okrajih Novo mesto, Kostanjevica in Krško: Josip Dular, posestnik v Jurkivasi. 8. V sodnih okrajih Trebnje, Zatična, Žužemberk, Mokronog, Litija, Radeče: Fr. Košak, župan na Grosupljem, dr. Evgen Lampe, stolni vikar v Ljubljani, in Josip Mandelj, c. kr. pristav tobačne tovarne v Ljubljani. 9. V sodnih okrajih Kočevje, Ribnica, Velike Lašče: Franc Bartol, župan v Sodražici, in Franc Jaklič, državni poslanec v Dobropoljah. 10. V sodnih okrajih Črnomelj, Metlika: Franc Šuklje, državni poslanec v Kandiji. Liberalci v kmečkih občinah, izvemši Belo Krajino, sploh niso postavili kandidatov, ker so si svesti svoje onemoglosti. V mestih si stojijo liberalni in neodvisni kandidati nasproti. Tudi tukaj so že volilci sili liberalcev in je upanje neodvisnih kandidatov ponekod veliko.

— **Prusi proti Poljakom.** V državni zbornici sprejeta razlastitvena postava polskih posestev ni bila sprejeta v dotičnem odseku gosposke zbornice. Kardinal Kopp je ostro govoril proti njej. Vlada se je trudila, da dobi v gosposki zbornici večino, a se ji sedaj ni posrečilo. Dne 26. t. m. predloži odsek gosposki zbornici novo prenovljeno postavko, ki razlastitev znatno omejuje. Razlastiti se ne sme: a) cerkvenega posestva, b) posestva pobožnih ustanov, c) posestva, ki so že deset let last fidejkomisa, d) posestva, ki so sploh že deset let v eni roki, f) posestva podedovana od moža, oziroma žene, oziroma od dedičev, in druge vrste potom testamenta ali postavke. Ako gosposka zbornica predlog komisije sprejme, bo morala predloga nazaj v poslansko zbornico.

— **Na Ruskem** je zopet vse pri starem. Tudi tretja дума ni sposobna za delo, še manj kot prvi dve. Vlada ji predlaga mnogo ničevnih predlogov, s katerimi дума trati čas. Nekateri poslanci že ne zahajajo več k sejam, ker nočejo, da bi jih vlada imela za norca. Kmalo bo vlada mogla reči, da дума noče delati in jo bo razgnala. Da se ni delalo, kriva je bila vlada.

— **Kitajska.** Nepričakovano hitro so začeli na Kitajskem s preosnovo. Neomejena vladarica je cesarica-mati, ki se je pred rusko-japonsko vojsko izredno branila preosnove, sedaj jo pa zelo krepko podpira in pospešuje. Ker se pa Kitajci z železno vztrajnostjo držijo starih šeg in navad, se prena redbe le počasi izpolnjujejo. Prepovedano je kaditi opij, ženske si ne smejo več kaziti nog, po nekaterih okrajih se je upeljala ustava, da se ljudstvo navadi ustavnega življenja. Z veliko naglico pa se preosnuje, šolstvo in armada. Šolski obisk je postal obvezen in najmarljivejši učenci se pošljejo v Evropo. Najboljše napreduje armada, katere poveljnik je dalekovidni podkralj Juan-či-kaj. Vsako leto pošlje po 1000 častnikov v inozemske izobraževalne šole. Če bo enkrat preosnovana Kitajska, ki šteje sedaj 370 milijonov prebivalcev, se bo lahko postavila po robu Evropi, ki šteje 400 milijonov prebivalcev.

Mala politična naznanila.

Dne 13. februarja. Na Hrvaškem se je že začel srdit volilen boj med raznimi strankami. Postavljenih je 550 kandidatov. Na volilnih shodih je že prišlo do krvavih spopadov. — Avstrijska vlada namerava ustanoviti na Dunaju italijansko fakulteto. — Danes so se sklenila na Dunaju trgovinska pogajanja med Avstrijo in Srbijo. — V Madridu so odkrili zaroto proti španskemu kralju. — V Bosni in Hercegovini je začelo med ljudstvom vreti.

Dne 14. februarja. V japonski državni zbornici je bil po hudi in burni razpravi sprejet državni proračun. — V Galiciji je prišlo pri volitvi volilnih mož do pretepa. Izvoljeni volilni mož je bil zaboden v trebuh in je takoj umrl. — Nemški hišni posestniki v Egru na Češkem so sklenili odpovedati stanovanja češkim družinam. Nemška zagrizenost že presega vse meje!

Dne 15. febr.: Izvršilna postava k zavarovanju zasebnih uradnikov se v kratkem razglasi. — Včeraj zvečer se je odpeljal dunajski župan Lu-ege na jug v Lovrano, da si okrepi zdravje. — Španska se pošlje pol brigade lovcev v Maroko. — Avstrijski zunanji minister Aehrenthal je v delegacijah povedal, da namerava Avstrija zidati Sandčak-železnico skozi Turško. Vsled tega je nastal krik po vseh izvenavstrijskih listih, ker se bojijo, da bo Avstrija zadobila s tem preveliki upliv na Balkanu.

Dne 16. febr.: Državni zbor bo sklican na dan 17. marca. — Deželnozborske volitve na Hrvaškem bodo 27. in 28. februarja. Ban baron Rauch je bil te dni pri cesarju in si je baje izprosil dovoljenje, da takoj zopet razpusti deželni zbor, če ne bo volitev izpadla po njegovi volji. — V Kadenu na Češkem je bil danes kmečki shod, na katerem so se kmetje izrekli proti uvažanju živine ali mesa iz Srbije in zahtevali strogo živinozdravniško nadzorstvo ogrske živine.

Dne 17. febr.: Iz Odese se poroča, da Rusija na tihem mobilizira čete ob Kavkazu. To bi bilo naperjeno proti Turčiji. — Mulej Hafid zahteva okhod Francozov izpred Casablance. — Nekdanji finančni minister v Brukovem ministrstvu Ig. plom. Plener je umrl.

Dne 18. febr.: Iz Rusije se poroča, da je samo zaradi tega Rusija poslala vojake ob turške meje, ker je začela Turčija zbirati ob ruski meji vojaštvo. Turčija je sedaj sklenila, odpoklicati vojaštvo od turške meje. — Na Portugalskem se sedaj vrši preiskava proti kraljevim morilcem. Puška morileca je bila kupljena na Francoskem.

Razne novice.

* **Duhovske vesti.** V začasni pokoj stopita radi bolezni č. g. Anton Postružnik, kaplan na Priho-vi ter se preseli k Sv. Križu pri Ljutomeru, in č. g. Anton Bukovšek, kaplan v Kozjem. — Prestavljen je č. g. Ivan Jelšnik iz St. Jurija ob j. ž. v Kozje.

* **Osebnosti.** Imenovani so: sodni oficijal A. Skaza v Mariboru za nadoficijala, nadoficijal M. Dernouc v St. Lenartu za voditelja zemljiške knjige v Mariboru, oficijal H. Wudia v Mariboru za nadoficijala v St. Lenartu.

* **Naš ožji rojak** gospod Andrej Zmavo je bil imenovan z novim letom zadružnim komisarjem in skoraj istodobno inšpektorjem svetovnoznane doma-ne kneza Metternicha v Johannsbergu ob Reni (Rhein-gau), kamor se preseli še to spomlad. Imenovana do-mena prideluje med drugim najdražja vina na svetu (do 80 mark, to je okroglo 95 kron steklenica, ali 125 kron liter), in cesar avstrijski dobiva desetino vsakeletnega vinskega pridelka.

* **S šole.** Nadučitelj v St. Petru na Medv. se-lu je postal g. Fr. Korbar, šolski vodja od Sv. Pri-moža na Pohorju; učiteljica na slovenski šoli v St. Ilju v Slov. gor., gđc. Antonija Ravnihar iz St. Ja-koba v Slov. gor., stalen je postal učitelj Radovan Mejovšek na Reki. V pokoj je stopila učiteljica Ana Pfeifer v Velenju.

njenemu Tahu pa bomo že pristigili peroti! Kakor ovca se bo ponižen!

Nekega dne počasti Taha podban Forčič, ki je kaj rad zahajal k Tahu pokušat vina, kar se mu je poznalo na debelem trebuhu in rdečem nosu. Za mizo je sedela tudi ponosna gospa Jelena Tahovka, ki pa si ji mogel že na obrazu brati bližnjo smrt.

Ravno so se pogovarjali o državnih poslih, ko sluga naznani, da želi Grdak govoriti z gospodom Tahom.

Tahu se zmrači čelo, vendar dovoli Grdaku, da naj pride, podbanu pa pošepče na uho, češ, da zdaj bo vsaj videl, s kakimi ljudmi mora si deliti gospodstvo.

Grdak vstopi in brez dolgih besedi mu začne naštevati vse krivice, ki jih prizadeva ubogim kmetom. Kako je pozabil, da kmetje niso samo njegovi hlapeci in sužnji, ampak tudi kraljevi podaniki; kako je dal proti vsaki pravici na najgroznejši način usmrtiti Stefana in Ivana Sabova; kako je naložil kmetom sedem novih davkov; kako je dal pobrati desetino, ki bi jo naj odrajtal kralju, pa jo je sam potrošil, reveži pa so mu morali plačati desetino še enkrat. Od kmetov si je prisvojil vse mline na Krapini, kralju pa odreka vse dohodke.

Našel mu je vse grozovitosti, ki jih je bil vi-del v tem kratkem času na svoje oči: kako gori kmete po cele trume od hiše in zemlje. Kar je bolj-šega, pridrži zase, slabše daruje svojemu kastelanu Loliču in svojim hudobnim služabnikom, kmetje pa se morajo vlačiti po svetu lačni, nagi in bos.

Se več takih mu je povedal Grdak. On kot upravitelj kraljevske komore ne sme trpeti, da se še dalje tako na smrt mučijo kmetje, ki so ravno take ljudje kakor grajščaki. Med ljudstvom vse vre

in kipi in bati se je v kratkem nekaj strašnega, če se ne zboljšajo razmere.

Kakor divji maček skoči Tah s stola in plane proti Grdaku; pa v pravem času se še stregni in komaj se zatajujevaje sikne skozi zobe:

Da niste kraljev namestniki, pri priči bi vas dal obesiti, kakor storim z vsakim kmetom, ki mi le zajukne!

Po teh besedah mu pokaže vrata.

Odhajaje mu še reče Grdak: Pomni, keda-j ste razžalili plemiča, ki se poteguje za pravico! Le počakajte, kraljevemu komisarju boste pokorneje odgovorjali!

Ta pa je vragu iz torbe skočil! "reče podban Forčič osupnen in se začne pripravljati na odhod iz grada.

Tah zapove kastelanu Loliču, naj spremlja podbana, da se mu med potom kaj ne primeri ter mu zašepne na uho, da si lahko jutri vzame Zaku-ličev mlin na Krapini.

Podban in Lolič odjašeta, Tah pa v grad in naravnost k lepi kastelanki, Loličevi ženi, ki kar vdari v smeh, kako je lepo odpravil bedastega Lo-liča; vse je videla skozi okno.

Ali on nič ne sumi?, jo vpraša Tah.

Mislil, da ve vse, odgovori ona, a da se mu le da cekinov in kaka kmečka kočica, pa še ne vpraša, kaj dela njegova žena!

XI.

"Kje stoji v sv. pismu, da moraš imeti ti konja?"

Velika sredo. Na klečalniku v svoji sobi kleči gospa Jelena Tahova, moli in joka ter vije roke pred razpetim Bogom.

Velika sredo je, a v hiši kastelanovi počiva na Tahovih prsih lepa mlada kastelanka. Nešteto-krat jo poljubi Tah in tolikokrat se glasno zasmeje kastelanka.

Naposled jo vpraša Tah, ali si je njen mož vzel Zakuličev mlin. Lolička mu skima z glavo v potrdilo in tudi pripomni, da se je Zakulič zelo upiral. Lolič pa ga je tako kresnil po glavi, da se ne bo upiral nikdar več.

Potem pa mu začenja oponašati, da daje Lo-liču zmirom kaj v dar, njej pa nič, čepravno vedno pravi, da mu je ona mnogo ljubša, kakor pa gospa Jelena.

Tah ji stisne v dlan pet cekinov in še predno mu je mogla kaj reči, zagledata skozi okno sta-rega župnika Knežiča iz Pušče, jahajočega na lepem konjčku.

Glej, kako lepega konja jaše ta stari pleševec!, pravi Lolička. Ali ga ni škoda?

Prav imaš, odvrne Tah; malo šale si lahko napravimo s starca. Enkrat ga itak moram izpla-čati, ker me vsak čas tožari. Pojdi z menoj!

Brez skrbi jezdi stari župnik mimo grada. Naenkrat se postavi pred njega trebušnati Lolič, zgrabi konja za uzdo, pa vpraša župnika, kam je namenjen.

Starček pozdravi s svetim pozdravom „Hvaljen bodi Jezus“ ter ponižno odgovori, da je jutri veliki četrtak, pa gre v Zagreb po sveto olje.

Surovo ga sune Lolič v rebra, da se slabotni župnik zvrne s konja.

Cemu ti je konj? Tudi apostoli so potovali po-lih pa menda vendar nisi kaj več ko oni!

(Dalje prihajajo.)

* **Slovenska ljudska posojilnica** v Mariboru začne poslovati v soboto 29. februarja na Grajskem trgu poleg gostilne „Pri črnem orlu.“

* **Ljubljanska Zadruga Zveza** otvori svojo podružnico za Stajersko v Mariboru s 1. marcem t. l. in bode imela svojo pisarno poleg Slovenske ljudske posojilnice na Grajskem trgu. Pisarniški ravnatelj bode g. Vlad. Pušenjak, znani organizator spodnještajerskega združenja.

* **S. K. S. Z.** naznanja svojim članicam, da ima na razpolago sledeče letnike „Slovenskega Gospodarja“: 1867, 1869, 1870, 1873—1879, 1881, 1884, 1887, 1890, 1892—1894, 1896, 1897, 1899, 1900, katere da svojim članicam brezplačno proti odškodnini pošlino. — S. K. S. Z. prosi tudi svoje članice, da bi ji poslali V. in VII. zvezek Staretove občne zgozdovine, če jih imajo kje odveč.

* **Učiteljska mesta** so razpisana: na dverazrednici v Rogaški Slatini (I. pl. r.) do 10. marca; na štirirazrednici pri Sv. Duhu pri St. Jurju ob Ščavnici (II. pl. r.); na petrazrednici v St. Jurju ob Ščavnici (III. pl. r.); na petrazrednici v Kapelah pri Radencih (II. pl. r.); na trirazrednici v Ščavniškem dolu, do 10. marca; na trirazrednici pri Sv. Bolfenku pri Središču (II. pl. r.) najučiteljsko mesto; na dverazrednici v St. Lenartu pri Vel. Nedelji (III. pl. r.), do 8. marca.

* **Mlekarsko šolo** (petmesečen tečaj) otvori c. kr. kmetijska družba kranjska s pomočjo državne in deželne podpore in vsled pripomoči mlekarske zadruge na Vrhniki dne 1. aprila t. l. na Vrhniki. Pouk na šoli bo trajal od 1. aprila do konca avgusta t. l. Šola bo teoretično-praktična ter se bo poleg spoznavanja, preiskovanja in ravnanja z mlekom poučevalo o izdelovanju presnega masla in sira. Nadalje se bo vršil tudi pouk o mlekarski kemiji in bakteriologiji ter se bo poučevalo o oskrbovanju in krmljenju molzne živine, o kužnih boleznih, o mlekarskem knjigovodstvu in računu ter o mlekarskem združenstvu. Pri praktičnem pouku se bo oziralo na vse načine ravnanja z mlekom in poleg tega tudi na oskrbovanje mlekarskih strojev in tudi parnih kotlov. V mlekarsko šolo, kjer bo pouk brezplačen, so sprejme 12 učencev, ki bodo imeli brezplačno stanovanje. Za hrano bo moral vsak udeleženec sam skrbeti. Nekaterim nepremožnim kranjskim učencem bo mogoče dati podpore iz državnega, oziroma deželnega prispevka. Sprejemajo se tudi učenci, ki si sami poskrbe za hrano in stanovanje. Prošnje za sprejem je poslati do 15. marca t. l. na podpisani odbor. Prošnjam je priložiti spričalo o ljudskošolski izobrazbi in zdravniška spričala o popolnem zdravju. Prednost za sprejem imajo tisti, ki so že v kaki mlekarni delali, oziroma tisti, ki jih pošljejo učiti mlekarske zadruge. Po končanem pouku v šoli se morajo učenci podvreči izpitu ter dobe o njem spričalo, ki jih usposobi za voditelje mlekarn. Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske. V Ljubljani, 15. febr. 1908.

* **Mlekarska šola** na Vrhniki. Opozorjamo na predstojajoč razglas in pozivamo vse naše somišljenike v krajih, kjer se mislijo ustanoviti mlekarnice, da pošljejo nadarjene mladeniče v to šolo. Prijave se naj pošljejo kmetijski družbi v Ljubljani. Stajerski deželni odbor je obljubil podeliti udeležencem iz Stajerskega podpore. Radi tega naj vložijo oni, ki hočejo obiskovati to šolo, prošnjo na deželni odbor v Gradcu za podporo; prošnjo naj podpira občinski odbor, ter če v tistem kraju obstoji kaka zadruga ali kmetijska podružnica, tudi ista.

* **Socialni kurz** v Slovenjgradcu in liberalci. Narodni stranki je ta kurz prav nadležen in zato hoče njegov pomen kolikor mogoče zmanjšati. Laže o predavanjih, ki jih je imel g. poslanec Korošec, in mu podtika besede, katere v tem smislu in v tej zvezi seveda nikdar ni rabil. Ne smatramo za vredno, da bi Eberalcem odgovarjali ter jih podučevali, ker tako nič ne pomaga. Samo to bi se pribili, da so se zlagali tudi glede na število poslušalcev. Poročajo namreč, da je bilo v začetku tečaja kakih 200 poslušalcev, potem pa komaj 100. To ni res. Tudi ostala dva dni je število poslušalcev ostalo precej na isti višini z malimi izjemami ob kaki manj pripravi uri. Liberalci se torej vedno mora vsaj za pol zlagati. Sicer pa če bi bilo tudi samo 100 udeležencev, vendar bi jih bilo petkrat več ko na liberalnem podučnem tečaju žalostnega spomina v Celju, kamor je Narodna stranka iz celega Stajerskega zbornala komaj 20 ljudi, čeprav so njeni listi prej lagali, da je pripravljenih kakih 50 udeležencev.

* **„Todelni.“** Kakor poroča „Slovenec“, se je g. Vrečko, gostilničar v slovenjgraškem Narodnem domu in ob enem tamošnji vodja in najboljši agitator Narodne stranke, o udeležencih socialnega kurza izrazil, da je 80% samih todelnov. Tako torej sodijo o vas, vi pošteni kmečki možje in vrli mladeniči, privrženci Narodne stranke! Stara pesem je že to: v očeh Narodne stranke je vsak značajni slovenski kmet in mladenič kmetavzar, zarukanec, todel!

* **Tržne vesti.** Pretečeni teden nam ni prinesel sprememb večjega pomena. Elektivno blago je imelo spremembe za kakih 10 vinarjev gor in potem dol. Kupčija je jako mrtva, promet jako majhen. Inozemska tržišča so mlačna, ker plava velika množina pšenice v Evropi. Kupčija z moko je še vedno jako slaba, konzum pokriva le najnujnejše ter noče nič slišati o sklepih. Mlini so sicer omejili obrat, ali to jim nič ali le malo zaleže, zaloge se vključ temu množje. Konzum se je znatno zmanjšal, saj to je edino

orožje, ki ga ima proti neopravičeni draginji. Pšenice na moka gre tako slabo in istotako tudi ržena. Otrbi uživajo večje zanimanje konzumenta. Svinjska mast iz Amerike igra precejšnjo vlogo, ker je tam blago znatno padlo in pritiska tako na ogrsko mast, ki vključ višjim cenam, živega blaga ni mogla dvigniti cen. Kupčija je precej mrtva. Budimpešta zahteva za mast 63 do 64 kron od Budimpešte. Živina na Dunaju. Zadnji veliki semenj je prinesel nekoliko višje cene, ker je prišlo precej manj živine na trg, kakor navadno. Za vole se je 1 do 2 K. več plačevalo. Jako živahna kupčija je bila s svinjami. Teh je bilo mnogo premalo na trgu in zategadelj je šla cena kar za 10 do 12 vinarjev pri kg višje. Ogrski pitani voli 84—86, drugi 78, krave 58—67, svinje, pitane 94 do 110, teleta 104—116, cene v kronah za 100 kg žive teže. Meso na Dunaju. Govedina, sprednje 80 vin. do 1 krone 60 vin., zadnje 96 vin. do 1 krone 50 v. teletina 92 vin. do 1 krone 74 vin., svinjsko 1 krone 20 vin. do 1 krone 64 vin., teleta 94 vin. do 1 krone 48 vin., svinje 1 krone 12 vin. do 1 krone 44 vin. kg.

* **Zavarovalna družba „Mutual“** je likvidirala. Družba ima tako na Slovenskem precej zavarovanj. * **Društvo za ustanovitev ljudske šole v Aleksandriji** je prejelo od svojega začeta (28. aprila 1907) naslednje darove: Iz hrvaških pokrajin in od Dalmatincev v Novoj Zelandiji: P. T. 1072 darovi nabrani v domovini po P. Benigau Svoj, slovenski dušni pastir v Aleksandriji P. T. 5461; dr. Krasovec, Celovec P. T. 20; Kurat Jos. Golob, Podgora pri Gorici P. T. 20; kanonik Ton. Kajdič, Ljubljana P. T. 368; občina Vurberg pri Ptuj 40. (Ena P. T. — Piastra Tarifa — 24 vinarjev). Društvo se najtopleje zahvaljuje vsem plemenitim darovateljem ter se tem potom zopet priporoča vsem domoljubnim rojakom v domovini in drugod v blagovoljno podporo. Velike so žrtve društvenikov za novo šolo in vendar še nedostajne. Zato, dragi rojaki, z združenimi močmi na delo za narodno stvar! Šola je bila otvorjena v oktobru l. 1907, ki se nahaja v središču Aleksandrije, Rue Salah El Dine 24, in hvala Bogu, že sedaj kaže tako dober uspeh, da bi bil velik narodni greh isto opustiti! Darove sprejema blaginjak: A. Ozrečič, inženir, Rue Ibrahim 27, Aleksandrija. Predsednik: A. Leben, inženir. Tajnik: dr. Wolff.

Mariborski okraj.

m **Shod K. Z. v Pivoli** bo v nedeljo dne 23. t. m. ob 3. popoldne pri g. Fr. Lebe v Reki. Govoril bo poslanec Pišek. Kmetje, pridite!

m **Poljudna predavanja** v Mariboru. Začlnjo nedeljo je končal g. dr. Verstovšek svojo razpravo o zavarovanju. Pri treh predavanjih smo imeli priliko poučiti se o tem važnem predmetu. Razložil nam je natanjko razna zavarovanja, zoper bolezen, za starost in onemoglost, proti nezgodam. Proti koncu je pozival poslušalce, naj nabirajo svoje in svojih prijateljev skušnje pri dosedanjem zavarovanju, kar se bode porabilo pri razpravi zakona o splošnem zavarovanju, ki pride še najbrž letos na dnevni red v parlamentu. Ker je sedaj tukaj tisti čas, ko nobenemu ni za resne razprave, ampak čas veselja, ne bo prihodnji dve nedelji predavanja.

m **Odbor „Slov. Čitalnice“** v Mariboru naznanja, da pride dne 24. sušca 1908 v Maribor slavna ruska kapela Dimitrija Slavjanskoga (pred leti Nadina Slavjanska).

m **Mariborski porotniki.** Glavni porotniki: trgovec F. Mihelič, mizar Jurij Menhart, tovarnar K. Nasko, tesarski mojster J. Nekrep, trgovec J. Reichenberg, klepar Alojz Riha, gostilničar G. Schneider, zlatar V. Seiler, trgovec A. Starkl, vsi v Mariboru; J. Slavič, trgovec v St. Lenartu v Slov. gor.; P. Korošec, posestnik v Mačensaku; A. Rola, posestnik v Zg. Žerjavcih; J. Gaube, trg. v Jurjevskem vrhu; Fr. Peklar, posestnik v Zg. Hlapju; J. Pressel, gostilničar pri Sv. Martinu pri Vurberku; L. Petz, posestnik v Špičniku; Fr. Dreisietner, posestnik v Vertuškem vrhu; K. Zamolo, trg. v Framu; L. Tomanič, gostilničar v Zg. Hočah; K. Baumgartner, gostil. v St. Lovrencu nad Mariborom; Al. Jug, posestnik v Rušah; J. Žigart, posestnik v Orehovi vasi; F. Schwertner, posestnik v Pobjazju; Fr. Rečnik, posestnik v Rozvanju; Fr. Maher, posestnik v Zg. Radvanju; H. Gril, gostilničar v Slov. Bistrici; P. Novak, gostilničar v Slov. Bistrici; Anton Orač, krojač v Slov. Bistrici; J. Holcer, posestnik v Zg. Polskavi; K. Hrastnik ml. posestnik v Spod. Polskavi; usnjak J. Goriup, mesar K. Koder, vinotrtič J. Kravagna, vsi v Ptuj; oskrbnik J. Murek; A. Kager in Mart. Zmork, posestnik v Marnbergu. Nadomestni porotniki: Mesar A. Achtig, posest. Fr. Bernhard, mizar V. Drolenik, trg. Fr. Havliček, lončar V. Heričko, kotlar J. Hitzl, posestnik K. Jarčič, ključavničar Fr. Kothbauer, slikar Fr. Kolar, vsi v Mariboru.

m **Zastrupila** se je v Mariboru Ivana Stanek. Imela bi se omožiti, ker je pa ženin odstopil, jo je to tako razburilo, da se je zastrupila z žveplenkami.

m **Sv. Peter** niže Maribora. Krajni odbor S. K. Z. za župnijo Sv. Peter niže Maribora se je na zadnjem Rožkarjevem shodu dne 26. januarja organiziral. Načelnik je vrli kmet Vračko Franc v Mačensku. Vseh zaupnikov je 21. Vsakemu je pridelo no okoli 30 hišnih števk. Blagajnik je tesarski pomočnik Fabijan Janez v Vočolah, tajnik kaplan Jožef Krajnc. Ljudstvo se zelo zanima za S. K. Z., ker že spoznava veliko važnost te ljudske organizacije.

m **Grušovska šola.** Šolske oblasti zahtevajo v Grušovi, v župniji Sv. Petra niže Maribora, šolčenorazrednico, ker so bile popolnoma napačno podučene o razmerah v teh krajih. [Kmetje se seveda protivijo tej nepotrebnosti in še strašno dragi šoli. Ker vsi ugovori in vse prošnje niso nič izdale, je šlo 13.

februarja k deželnemu šolskemu svetu posebno odposlanstvo. Upati je, da se to vprašanje za kmete ugodno reši. Čuditi pa se moramo, da se nekateri ljudje za to šolo toliko ogrevajo. O tej šoli bomo še pisali, ko se vprašanje reši, ker je za mnoge kmečke kraje zelo podučno.

m **Sv. Ilj** v Slov. gor. Dne 13. febr. je umrl J. Bodhaszt, občinski odbornik šentiljske občine. Bil je eden tistih Nemcev, ki jih „Südmarka“ spravlja iz „rajha“ v naše kraje. A mož je bil zadnji čas prištevati poštenim Nemcem, in se je celo — bela vrana — zavzemal za pravice Slovencev! N. v. m. p.! — Cirkniški rihtar Karl dela neki hudo grevengo, da je šel Lojzku jareninskemu na pomoč s svojo štimco, ko so tam volili cerkveno konkurenčni odbor. Pšenica ti nič kaj posebno ne gre v klasje, kaj ne? — Delavci v Fürthovi papirni tovarni v Cirkasu štrajkajo.

m **Lilaški vrh** pri Sv. Jakobu v Slov. gor. Slovensko izobraževalno društvo šentjakobsko — ki ima zelo čudne, čedne in originalne nasprotnike — priredilo je dne 16. febr. v tukajšnji gostilni „Pri globokem klancu“ g. Brusa kaj lepo uspešno veselico. Ljudstva, poštenega, kmečkega ljudstva, iz okolice je prišlo nepričakovano veliko. Občudovali smo vrli tamburaški zbor, njega žilavo vztrajnost in dovršeno igranje ter da so se v tako kratkem času tako dobro izurili v ljubkem brenkanju. Vsa čast jim! Le korajžno naprej, vrli fantje šentjakobski! Istotako kličem izobr. društvu: Preko glav tvojih prijateljev z desne in z leve neustrašeno po zapričeti poti naprej, ne oziraje se na to, če žele različni gospodje društvu pogin! Pogum velja! Na tej krasno uspešni veselici je govoril kaj lepo mladenič Rojs. Mi gremo naprej!

m **Jarenina.** V četrtek dne 13. t. m. spremili smo blago mater Terezijo Weingerl k večnemu počitku. Velika množica ljudi, ki se je na dan pogreba zbrala na njenem domu, da ji izkaže zadnjo ljubezen, pokazala je, kako priljubljena je bila nepozabna umrla. Bodi ji zemljica lahka!

m **Sv. Križ** nad Mariborom. Pri nas priredi v nedeljo liberalna Narodna stranka shod. Tukaj se pa dela in agitira za shod tako previdno in po ovinkih, da ljudje nič ne zvejo, kedo shod priredi, ampak pravi se samo: govorilo se bo o volilni prenosni. Tako je delovanje te hinavske, liberalne stranke! Ne upa si stopiti na dan, da ona priredi shod, ampak zvito in hinavsko to zamolči! AN ste že kedaj slišali, da K. Z. zataji svoj shod. Ona nastopa vedno z odkritim obrazom; Narodna stranka pa zakrije svoj liberalni obraz za lažjo, hinavščino in zavijanjem!

m **Slivnica** pri Mariboru. V dopisu, priobčenem v predzadnji številki je v dopisu stalo, da je igra „Se kolj (=precej) zadovoljila“, iz česar je tiskarski škratelj prav neljubo napravil „Se bolj zadovoljila“.

m **Podova.** Prav nazaknjaški hočejo pri nas postati kmetje pod oblastjo posilinskega tujca iz sosodne občine, ki na vsak način hoče komandirati nas, ker v svoji še nima upliva. V Gradcu, Mariboru in Celovcu so spoznali velik pomen slovensčine ter prireajo slovenske tečaje za uradnike, dijakke in celo za ženske: pri nas pa silijo nazaj v prvo polovico 19. stoletja — zahtevajo nemško šolo. To delajo po nasvetu posilincev, a pozabijo, da tak nam še nikoli ni kaj dobrega želel ali privoščil. (Sosedje, zvesto se držite svojega g. nadučitelja: so naš dober voditelj v vsakem oziru; otestite se onega, ki zoper njih dela!)

m **Slov. Bistrica.** Pri nas je naredila Čitalnica dne 5. t. m. veselico, na kateri ni bilo nobenega kmeta. Zakaj? Zato, ker je bilo vse nobel. Potrebno bi bilo, da bi si kmetje ustanovili svoje bralno društvo. Na delo!

m **Pretež.** Pretečeni teden je zgorelo gospodarsko poslopje Robarju. Ko je že večinoma vse zgorelo, je bilo jutro in je v sredi ognja v obokanem hlevu začel petelin peti med svojo še živo kurjo družino. Zares čuden slučaj. Seveda so jih nato hitro rešili in so kokiši bile nepoškodovane.

m **Makole.** Čudno je, da imamo v kratkem času že pet slučajev srčne kapi. Zvečer so bili rajni še veseli v družbi domačih, a v jutro so jih našli mrtve v postelji. V petek je žena M. Steinberger, mati peterih še nedoraslih otrok, prepevala ob ½8. uri dopoldne v kuhinji vesele pesmice in ob ½9. uri je njen najmlajši otrok vpil na vse grlo: „Ata, ata, mama umirajo!“ Mož prileti na vpitje otroka in najde ženo ležati poleg studenca pred hišo. Med potjo v hišo mu umrje uboga žena v naročju. Tudi šolski otroci letos nenavadno bolehtajo. Silno jih muči glavobol. Poleg vsega tega pa imamo 12 stop.—14 stop. R. toplote na solncu in v senci 6 stop.—8 stop. R. Trobentice cvetijo na solncem že kot spomladi. Mušice se že povzdigavajo in metuljčka smo tudi letos videli. Stari ljudje govorijo, da je le pretoplo za ta čas. Vinogradi niso pozeblji in je upati dobre letine. Bog nam daj vsaj tu boljše prihodnosti.

m **Sv. Ilj** v Sl. gor. Naše bralno društvo je sklicalo 9. febr. obč. zbor, a se ni vršil, ampak se vrši isti v začetku marca.

m **Slovenska Čitalnica** v Mariboru priredi v soboto 22. sveč. ob ¼9. zvečer 3 družinski zabavni večer v mali dvorani Nar. doma. Udje vstopnine prosti. — Posebna vabila se ne razpošiljajo.

Ptujski okraj.

p Poročila se je dne 9. t. m. pridna deklica in posestniška hčerka Lizika Antolič iz Libanje z vrhim mladeničem Francem Rep, krojaškim mojstrom in posestnikom v Vičancih. Bilo srečno.

p Sv. Urban pri Ptuj. Gospod okr. odbornik Jakob Zampa in njegov sin Zebek se zelo hudujeta čez uboge klerikale in „Slov. Gospodarja“. Zampa, ti bi bil dosti boljši, da bi skrbel boljše za svoje otroke. Njegov sin Franček je komaj iz šole izstopil, pa je že hodil pod okna stat, kjer ga je nekdo pošteno natepel. Zampa je sel takoj tožiti nekega fanta. Sodnija je pa dokazala, da je ta fant nedolžen in Zampa je moral plačati velike stroške, vrh tega se je sel Franček zaradi krive obtožbe kašo pihal. „Kdor drugemu jamo koplje, sam v njo pade!“ Prihodnjič več in še lepše reči, če ne miruješ! Narodni fant.

p Rogaška Slatina. „Stajere“ v 7. številki tako laže, da se vse kadi. Vemo, da mu pameten človek ne verjame, toda backov je dovolj, ki ga imajo za evangelij. Iz našega kraja prva laž je, da 3. febr. Cverlinu zgorlel samo svinjak, isti še stoji. Zgorleli so mu „hlevi in pod“, in kdor teh ne zna razločiti od svinjaka, naj se med kmete ne stali! Da so pa slatinski ognjegasci prišli na pomoč, zato pa ima največ zasluge g. direktor, in kakor je zdravilišče deželno, istotako tudi ognjegasno društvo in do tega ima vsak pravico. Če se v dopisu obregne obduhovščino, naj bi rajši omenil onega „neodvisnega“ kmeta, ki ni hotel za brizgalnico dati priprega, da bo raditega kaznovan. Ali to pri nas vsak zna, da Stajercijanci in „neodvisni narodni“ vkup držijo. Kar pa piše „Stajerc“ v isti številki „pri beli luni“, je še posebno od prve do zadnje črke vse zlagano. Dotični človek, ki to nesramnost širi po Slatini, bode gotovo kašo pihal, ako je še trohice pravice na svetu! Ne bode mu treba prirejati „Stajercijanskil“ shodov v našem kraju, ampak imel bo dolgo, dolgo sejo na Strmolu. Morda bosta celo skup sedela s tistim „po-božnim svinjarjem“, o katerem piše ista številka. Da je mož tako daleč prišel, tega ni nikdar kriva „klerikalna vzgoja“, ampak tistih par širokoustnežev na Slatini, ki so tako zavzeti za ločitev sv. zakona. „Gliha vkup striha!“ Tudi se teh par kričavih „la-čembergarjev“ ne boji nobeden slatinski gostilničar, ljubši so temu pošteni gostje, ki tudi pošteno plačajo, kakor pa nekateri „Stajercijanci“, ki fest jedo in fest pijo, dolžni pa ostanejo. K sklepu se bode omenjena državna podpora, ki so jo nekateri pre- l ted-om dobili. Zopet ni slo po pravici, ker je več ubogih izpuščenih. Toda tega ni kriv noben duhovnik ali dr. Korošec. Da bi pa za to zadnjo podnoro imela naj- več zaslug propadli kandidati Drolenik ali neki „žni- dar“, temu se pa celo krave morajo smejeti na Boču.

p Sv. Bolfank v Sl. gor. Tukajšno Kat. sl. izobr. društvo pri- redi prih. ned. 23. febr. svojo navadno vsakoletno predpustno veselico z igro „Pot do srca“ s petjem, šal, pošto itd. v šol. prostorih. Začetek ob 3. uri. Veselica je nekako predpriprava za veliko Murševcevo slavnost, ki se vrši po leti. Zato se vabite domačini in iz sosed. žup- nji, da pridete polnoštevilno. Odbor.

p Jurčevci pri Ptuj. Kmet. br. društvo v Jurčevcih pri Ptuj ima 23. t. m. v gostilni Gomilšek svoj občni zbor. Zvečer prosta za- bava s tombolo itd. K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

p Čebelarška podružnica za ptujsko okolico imela je svoj redni občni zbor dne 19. t. m. in je izvoljen sledeči odbor: Predsed- nik Franc Šumenjak na Rogoznici pri Ptuj, podpredsednik Martin Matjašič v Hlaponcih, blaginjak in tajnik Anton Arnuga na Rogoznici, odborniki: Jurij Antolič v Spulhi in Anton Zelenko v Podvincih. Opo- sarjajo se vsi zunanji udi, da pošljejo udnice za tekočo leto za list „Slov. Čebelar“ na podružnico blaginjaku ali predsedniku, ker se jim dopisnice ne bodo pošiljale. Odbor.

p Kmetijsko bralno društvo v Rogoznici pri Ptuj priredi dne 23. t. m. v prostorih „Narodne Čitalnice“ v Ptuj gledališki predstavi: „Eno uro doktor“ in „Bratrance“.

Ljutomerski okraj.

1 Okrajni zastop gornjeradgonski. Pri ob- nem zboru 3. svečana je eden nasprotne stranke tir- jal, naj bi se proračuni tiskani ob enem s povabili k obnemu zboru udom okrajnega zastopa dolo- šili. Ta zahteva ni opravičena. Proračun je 14 dni pred obravnavo v pisarni okrajnega zastopa raz- položen, da si ga vsakteri, ki se zanj zanima, lah- ko pregleda, kako točko ali cel proračun prepise. Da je proračun v pisarni okrajnega zastopa v pre- gled razpoložen, se je bilo razglasilo. Okrajni od- bor je vsem občinskim predstojništvom poslal raz- glas te-le vsebine: „V smislu par. 59 zakona od 14. junija 1866 št. 19 dež. zak. naznanjamo, da je okraj- ni proračun za leto 1908 v pisarni okrajnega za- stopa v prostorih g. J. Škerleca od vstevši 29. dec. 1907 v naprej skozi 14 dni vsem pripadnikom gor- njeradgonskega okraja v pregled razpoložen. Slu- čajne pripombe bode okrajni zastop pri pretreso- vanju proračuna jemal v poštev. Vsem občinskim predstojništvom se nalaga, da vrnejo razglase po preteku roka okrajnemu zastopu nemudoma. Na raz- glasih morajo občinsko-uradno potrditi, da in kedaj se je gornji razglas na občinski tabli nabil in kedaj da se je odzval.“ Takega razglasa prejšnji okrajni odbor nikoli ni poslal občinskim predstojništvom. Pri obravnavi postavke „streljanje proti toči“ je eden nasprotne stranke rekel: „Če se ta točka ne sprej- me z višjo svoto (4000 K), ampak le 300 K, kakor ima proračun, odidemo.“ In hajd, vstanejo in od- idejo! Je-li to možko? Ne čakajo, da se glasuje, od- idejo, da sklepčnost seje preprečijo! Pri nadalje-

valni seji 15. svečana pa so počakali, da se je gla- sovalo, točka se je sprejela; to bi se že prvokrat zgodilo, če nasprotna stranka ne bi pobegnila; nam pa ne bi bilo treba zopet v Gornjo Radgono hoditi. Za smodnik plača okrajni zastop 60%, občine pa 40. Gornjeradgonski občini je prejšnji okrajni zastop pla- čilo za smodnik za leto 1905 popustil; zakaj ravno ti občini, nobeni drugi pa ne? Menda za pripravo za trg? Za leti 1906 in 1907 pa še je na dolgu. Nekateri občine so strelne postaje že popustile. Do- bro, tako prihranijo stroške sebi in okrajnemu za- stopu.

1 Iz gornjeradgonskega okraja. Kdor si hoče predstaviti pravo sliko o olik in omiki naših lažili- beralnih nemškutarjev, naj pogleda skrupceno notico iz našega okraja v zadnji številki ptujsko-šnopsarske- ga „Stajerca“. V obliki, kakoršna je ta mazarija, se kažejo večinoma naši nasprotniki vedno tudi na zu- naj. Cele kupe gnojnice in raznih obrekovanj se me- če kar vs križ na naše najbolje vrlo-delavne rodo- ljube. Svojega namena s tem pač v najmanjši meri niso dosegli. Naši napadenci si smejo šteti le v čast, če jih napada tako trobilo, a če bi jih hvalil — sli bi ga tožiti. Najbolj v želođu jim seveda leži „ta ma- li“ Zemljič. To verjamemo! Kajti marsikateri izdajal- ski načrt naših nasprotnikov je prekrižal, in marsi- katero zvito nakano Wratshkovo prekucnil je rav- no g. Zemljič. Prepričani smo, da se takih izbruhov g. Zemljič prav nič ne bo ustrašil, ampak z isto vne- mo kakor dosedaj i v zanaprej razkrival zvito-izda- jalske nakane naših nemškutarjev ter skrbel po svo- jih močeh za popolno osvoboditev našega okraja. Na- dalje se zaletuje v jurjevškega g. župnika in ga psu- je na način, kakor je to navada, med kakimi pokvar- jenimi paglavci. Da, da! Ravno to ne da mirno spa- ti Wratshkotu, ker je v lepi jurjevski župni gosp. župnik Kuncce poskrbel, da se je z vsemi njegovimi pristaši pometlo iz občinskih zastopov, in je vsed te- ga, prišel okrajni zastop v slovenske roke. To peče, kaj ne? Uverjeni pa naj bodo mazači okoli ptujske- ga trobila, da se g. župnik za take napade pač pres- neto malo briga in bode delal tudi v bodoče to, kar mu bode velevala storiti krščanska in narodna dol- žnost. Okostlavski župan Nemec se tudi nič ne boji pušk, katere imajo baje skrite v neki koruzi. Njih želja pa, da naj gremo spat, se ne bode tak hitro vresničila, kajti ravno taki napadi nas kličejo k de- lu in bodrilo k čilemu življenju, a nasprotnike na- še kažejo v pravi luči!

1 Sv. Jurij ob Ščavnici. Podpisani nikakor ne dovoljujem, da se moja oseba zlorablja v „Narodnem Listu“ in „Domovini“ v napadih na g. poslanca dr. Korošca glede tukajšnega shoda na Stefanovo. — Nemec Radoslav, župan.

1 Poročil se je pri Sv. Jurju ob Ščavnici dne 5. t. m. rodoljubljen mladenič Anton Meglič, tajnik mladeniške zveze, z zavedno mladenko dekliške zve- ze Anico Čagran-ovo. Čestitamo!

1 Vrat si je zarezal dne 8. t. m. M. Čagran, veleposesnikov sin v Vučji vasi na Murskem polju. Star je bil 43 let. Storil je ta čin v pričo dveh žan- darjev.

1 Iz okoliša Bučecoveci. Narodna stranka pri- redi dne 23. t. m. javen shod v Bučecovecih. Na tem shodu bode imel glavni govor študent Lesničar, ka- teremu se je učenje ostudilo in sedaj hodi po- di in agitira za Narodno stranko, ki je naredila bratomorni boj na Stajerskem. Boljše bi bilo, gosp. Lesničar, da bi ostali v nedeljo pri gorki peči v Celju in ne delali prepira med našim ljudstvom. Ako vi ne pridete v Bučecovece na shod, bo vse tudi dobro, saj je vse na strani Kmečke zveze. Narodna stranka ne prireja shodov na korist slovenskega na- roda, ampak da bi se dobila kakega nerazsodnega na svojo stran. Saj je Savinska dolina in ves Sp. Stajer pod okriljem Kmečke zveze. Gospod Lesni- čar, ako pridete na shod, takrat se še boste kesali, kakor lansko leto Spindler pri Sv. Juriju ob Ščav- nici. Mursko polje mora biti pod zastavo Kmečke zveze.

1 Ljutomer. Br. društvo za ljutomersko okolico priredi 23. t. m. ob poljedni uri igro „Sanje“. Obilnega obiska prosi odbor.

1 Podporno društvo Franc J. Žefve šole v Ljutomeru ima v nedeljo 23. t. m. po večernicah ob 3. uri v šoli svoj redni občni zbor z običajnim vsporedom. Vse dobrotnike in prijatelje ubožne naše šol- ske mladine uljudno vabi odbor.

Slovenjgraški okraj.

s Socialni kurz v Slovenjgradu se je obne- sel nad vse pričakovanje lepo. Udeležencev je bilo toliko, kolikor jih še ni bilo na nobeni slšni prire- ditvi na Stajerskem. Bilo je tudi dosti takih mož, ki so dosedaj bili v nasprotnem taboru, pa so z veliko vne- mo vstrajali na tečaju dva do tri dni. Poslušalci so niso samo odlikovali po velikem številu, temveč tudi po svoji ukaželnosti in izrednem zanimanju, s katerim so sledili vsem predavanjem. Za predava- telja je bilo veselje, da so mogli predavati pred ob- činstvom, ki se je kazalo hvaležno za vsak dober in koristen nauk. Zato so se pa tudi potrudili, napraviti pouk stvaren, hasnovit, zanimiv in obenem kolikor mogoče poljuden. Predmeti predavanj so bila tista važna vprašanja, ki dandanašnji giblajo človeško družbo in o katerih mora biti poučen vsak izobra- ženec tudi iz kmečkega stanu. Pokazala so se sred- stva poštene agitacije. Ni se tudi pozabilo na prak- tičen poduk v poljedelstvu in v zadružništvu, v ka-

terem je rešitev kmetijskega stanu. Preklavali so razven g. poslanca dr. Korošca, ki je tečaj otvoril ter go- voril prvi dan, g. dr. Hohnjec, ki je vodil tečaj, g. do- brnski kaplan Schreiner, ki je že tudi predaval na socialnem kurzu v Celju, g. kandidat filozofije Valentin Rožič, g. Vladimir Pušenjak, g. potovalni učitelj Goričan. Vsem predavateljem kakor tudi vsem tistim gospodom v slovenjgraškem in sosednih okra- jih, ki so pripomogli do tega, da je ta tečaj tako krasno uspel, bode tem potom izrečena iskrena za- hvala. Kot plačilo jim bode tolažilna in hkrati bo- drilna zvest, da se je začela vzdigati temna in vlač- na megla narodno-strankarske zaslepljenosti, ki je kakor mora ležala ter tlačila prelepe kraje ob vznož- ju visoke gore Uršule in na obeh straneh mogočne- ga Pohorja. Zasijalo je kakor ob žačetku pomladi solnce z vso svojo čisto svetlobo in pomlajajočo mi- lobo. In to solnce nam obeta krepko in veselo živ- ljenje.

s Umrl je dne 13. t. m. v Slovenjgradu č. g. Jožef Sovič, vpokojeni župnik od Sv. Lovrenca nad Mariborom. Rajni je bil rojen leta 1839 v St. Ilju pod Turjakom. R. i. p.!

s Okrajni zadružni shod v Saleški dolini. O- priliki obnega zbora hranilnice in posojilnice pri Sv. Mihaelu pri Soštanju dne 23. febr. 1908 se vrši v cerkveni hiši shod za soštanski okraj s sledečim vsporedom: 1. Predavanje: Kmečko vprašanje. — Ustanovitve kmetijske podružnice. 2. Pojasnila o raz- nih zadružnih zadevah. 1. Vprašanja in odgovori. Predaval bode potovalni učitelj g. Vlad. Pušenjak iz Ljubljane. Saleški Slovenci! Pohitite v velikem številu na ta važen gospodarski shod!

s St. Janž na Vinski gori. Zadnja volitev ob- činskega zastopa za I. razred je bila vsled pritožbe nasprotne stranke razveljavljena in imeli smo dne 10. t. m. novo volitev za I. razred, v katerem je si- jajno zmaga slovenska katoliška stranka. — Čast vrlim slovenskim volilem! — Dne 6. t. m. je umrl Matija Videmšek, po domače Ganžer v šestinsedem- desetem letu svoje starosti. Rajni je bil vrl mož, več- leten občinski odbornik in ud krajnega šolskega sve- ta. S. m. v. l.!

s St. Ilj pri Velenju. Pretekli teden smo pri nas imeli lepo slavnost. Možila se je od imovitega kmeta Voh-a edina hčerka Lenka. Pohvale vredna je pa Vohova hiša posebno kot dobrotljiva in zavetišče uboščekov, kajti tudi na ta slavnostni dan smo vide- li za pečo sedeti uboščke, kojim sta očka in mati po- stregla. Spominjali so se pa tudi svađe ubogih di- jakov ter so zložili za dijaško kuhinjo v Celju 16 K 50 v. Bog daj sreče novoporočencema Lenki in Gašpar- ju Drev, vsem dobrotnikom pa obilo povrnitve.

s Sv. Martin ob Paki. Vreme imamo lepo in nič snega, kar zelo otežkoči spravljeno lesa našim lesnim trgovcem. Vendar vkljub temu prav pridno vozijo les k žagam in se tako pripravljajo za polet- je. Tudi naši „flosarji“ ne drže križem rok, njih voz- niki prav pridno vozijo deske od žag k Savinji. Po- sebnost ob žag, katere stojijo ob potoku paške in ša- leške doline. Kaj pa naš kmet dela sedaj ob zim- skem času, mar on spi kakor polh v svoji duplini. Nikakor ne! On prav pridno popravlja svoje orod- je in se pripravlja za delo v spomladi. Tudi bere dobre knjige in časopise, in se tako izobražuje ter pripravlja za boj proti našim nasprotnikom liberal- cem. Naši možje in mladeniči so pa tudi ukaželnji, to se razvidi iz tega, kako krasno so uspeli poučni tečaj krščansko-socialne zveze, in kako krasno je bil obiskan prvi občni zbor Slov. kmečke zveze v Celju, dne 6. t. m. Iz raznih krajev celega Spod. Stajerja so prihiteli in od nas celo nad 20. Toda žalibog, da nismo vsi edini in da nimamo vsi iste misli in tistega navdušenja za dobro in sveto stvar. Kakor smo ljudje različni v velikosti, tako tudi v mi- slih, eni so mož-beseda, na katere se lahko mnogo stavi, drugi zopet ne držijo svoje besede. Tako je tudi kandidat Nar. stranke Ježovnik v Mozirju pri Vasletu na volilnem shodu dne 14. aprila leta 1907 rekel, da ako bode izvoljen, da se bode potegoval v državnem zboru zato, da se bode plavba flosov in plavljenje lesa po potoku Pake dovolilo. Ježovnik je bil izvoljen drž. poslancem in tisti volilci in lesni trgovci, kateri so ga volili, so zapeljani, ker so ver- jeli njegovim obljubam, in niso vedeli, da je to stvar deželnih poslancev, osobito Vošnjaka v Soštanju, ne pa državnega poslanca. Ježovnik je bil ali toliko ne- veden ali pa je nalašč to sredstvo porabil za agita- cijo. Mož je menda mislil, da jim le obljubim, pa bo- de dobro, toda temu ni tako; naši lesni trgovci ima- jo ogromne stroške z vožnjo na voh, kar bi potem pri plavljenju odpadlo, in tudi naša okrajne ceste bi bile boljše in bi bilo manj stroškov v okraju. Toda kakor nam je mož obljubil 100 milijonov kron, tako nam je obljubil plavljenje lesa in flosov po Paki in pa železnico v Gornje-savinsko dolino — — — toda storil se ni dozdej ne za eno ne za drugo nič.

Flosar in kmet.

s Šmartno pri Slovenjgradu. 23. febr. se vrši v gostilni Ivan Gaberška kmetijska veselica. Začetek ob 4. pop. vstopnina prosta. Tro- benta zadoni, vas kliče, pridite vsi!

s Stari trg tik Slovenjgrada. V ned. 23. t. m. bo priredilo naše domače kmet. bral. društvo v zgornjih prostorih g. Rudna (p. d. Petrič), pop. ob 3. dve predstavi „Posestrimi“ in „Ne kliči vraga“ na čast novoimenov. čast. kanoniku, pref. g. Ant. Slander, duh. svetovalcu, dekana, župniku itd. v Staremtrgu. Sosedje, pridite v prav obilnem številu in skazite čast in zasluženo hvaležnost velezaslužnemu in obče- spoštovanemu g. kanoniku! Igralci bodo predstavi ponovili 1. marca v Pamečah v prostorih g. Vrbanjaka.

Konjiški okraj.

k Shod S. K. Z. Sijajen je bil shod Kmečke zveze na Kehlju dne 16. t. m. Nad 300 kmetov je bilo zbranih. Pripomniti je treba, da je bila sosedna sentjungerška občina na čelu s svojim županom g. Ant. Stefanc v obilnem številu zastopana. Točno ob 12. predpoldne otvori zaupnik K. Z. Jan. Potnik zborovanje. Predsednikom je bil izvoljen g. Andr. Gričnik, domači zaupnik K. Z., podpredsednik pa g. župan Anton Stefanc iz St. Jungerte, zapisnikarjem g. J. Golčer, trgovec iz Čadrama. Predsednik Gričnik predstavi poslanca g. Pišeka, povdarjajoč: mi smo volili na programu K. Z., pa smo si izvolili res poslanca, kateri ima srce za nas, kar nam je s tem pokazal, da se ni vstrašil težavnega hoda k nam, ki smo bolj v oddaljenem, hribovitem kraju. Državni poslanec g. Pišek si je s svojim mirnim nastopom in odkrito besedo kar pridobil srca vseh. V dve uri trajajočem govoru je temeljito razložil vse za kmeta važne zadeve, povedal vse, kaj bi se rad v prid kmečkega stanu dosedel, in na vsako posamezno vprašanje prav temeljito in podučljivo odgovorjal. K sklepu pa vse pozivljaj, da bodimo vdani katoliški veri, povdarjajoč, da bo on katoliško prepričanje kot zastopnik katoliških kmetov branil do zadnjega vzdihla. Vsi udeležniki so gosp. poslancu že med govorom živahno njegova izvajanja odobraval, ob koncu pa skoraj niso hoteli potihnuti živahni živjo-klici na našega vrliga poslanca. K besedi se je tudi oglasil J. Potnik kot zvest zaupnik K. Z. iz St. Jungerte. V priprostitih pa navdušenih besedah je, kot že večkrat, tudi na našem shodu tako živo dokazoval, kako važna in kako potrebna in črez vse koristna je K. Z. Tudi g. Potnika so vsi zvesto poslušali, posebno ko je povdarjal, kako koristno je dobro berilo in priporočal časnike, ki so v krščanskem duhu in v prid kmetijstva pisani. Domači g. župnik je konečno povdarjal, koliko se tudi lahko priprosti kmet vsled dobrega branja izobrazi, in kot vzgled tega predstavljal ne visokih šol obiskajočega g. Pišeka in g. Potnika. H koncu g. predsednik pozivlja navzoče k pristopu h K. Z. Takoj so vsi sklenili pristopiti. Sprejete so bile soglasne sledeče resolucije: Na shodu Kmečke zveze na Kehlju dne 16. svečana 1908 zbrani volilec odobravajo postopanje Slovenskega kluba v državnem zboru. Izrekajo popolno zaupanje svojemu drž. poslancu g. F. Pišek in zahtevajo sledeče: 1. da se poslanci z vso odločnostjo uprejo tistim, ki hočejo vlado pregovoriti, da se odprejo meje za uvoz tuje živine ali mesa zato, ker bi bilo to gvažanje smrtonosen udarec za našega kmeta; 2. da se lovška postava predrugači in sicer tako, da bo imel kmet pravico, na svojem posestvu zajca uničiti, da ne bo kakor sedaj samo gledal kako mu zajec zelje in mlada drevesa objeda; 3. da delajo poslanci na to, da se v kratkem ustanovi kmetijska šola za Spod. Stajersko, v kateri bi naši mladeniči zadobili veselje do kmetijstva, da ne bodo potem tako silili v tovarne in rudokope, vsled česar dandanes kmečki stan tako propada, ker mu manjka delavnih moči; 4. zahteva se tudi sedemletna šolska doba in da se zadnje dve leti podučuje o kmetijstvu. Kmečka zveza ima torej mogočno zaslonbo tudi pri značajnem planskem kmečkem ljudstvu.

k Sv. Kunigunda na Pohorju. Po naših hribih zapiha večkrat mrzla sapa, pa tudi gorko solnce nas pogostokrat prijazno obseva. Zavoljo teh vremenskih razmer si morebiti pri zadnji volitvi v deželni zbor ni upal nobeden lepak kančata liberalne Narodne stranke k nam. Najbrž bi lepakom omenjene stranke tukaj bilo pregorko. Naša občina je sicer ena manjših, le 38 volilcev je bilo vpisanih, čeravno smo dobro pazili, da ni nobeden izostal. Od teh je prišlo volitv 29 volilcev. Tri je bolezen zadržala, šest pa ne vem kaj. Tudi se teh šest bi bili radi na volišču imeli, potem bi rekli: koliko volilcev, toliko glasov. Pa vendar vsa čast našim vrlim občanom, kateri so tako zavedni, da se volitve v obilnem številu udeležujejo. V tem nas morebiti ni lahko katera občina v obširnem volilnem okraju prekosila. Naš vrli kandidat g. Terglav je dobil 28 glasov, liberalni kandidat pa 1 glas. Temu edinemu glasu so se za disciplino vneti značajni volilec sicer zgražali, pa ravno to je prav, da vedo, da ni vse eno, ostati doma ali iti volit. Le boj izbistri bojevnike. Po naši občini so močno razširjeni dobri časniki, in letos se je število naročnikov zopet pomnožilo. Dobro berilo, boljši čas!

Celjski okraj.

c Zalostne razmere med celjskim dijaštvom. V preteklem tednu se je sklenilo na celjski slovenski in nemški gimnaziji prvo polletje letošnjega šolskega leta. In kakšen je bil učni uspeh v prvem polletju? Skrajno slab. Tako je n. pr. v enem razredu, kjer je nekaj nad 40 učenecv, dobilo 13 učenecv dvojko in 6 trojko; v nekem drugem razredu, kjer je nekaj nad 50 učenecv, je bilo 16 dvojki in 7 trojk. In kdo je kriv teh slabih uspehov? Seveda v prvi vrsti dijaški sami. Velika večina celjskega dijaštva se peča rajši s politiko, z zabavljanjem čez „farje“ in še z drugimi rečmi, kakor z učenjem. Toda vpraša se, kdo je zapeljal celjsko dijaštvo na taka kriva pota?

To so storili razni brezverski pristaši „Narodne stranke“. Saj je „Slov. Gospodar“ lani poročal, kako je nek celjski liberalni urednik vabil dijače k sebi, da jih je navduševal za boj zoper „farje“. Večkrat so prirejali veliki in mali voditelji „Narodne stranke“ med dijaštvom sestanke, kjer so jim vcepili sovražstvo do duhovnikov in do vere. Zabičali so jim strogo, da naj nikar ne pozdravljajo duhovnikov in se ne odkrivajo pri cerkvi, ker to delajo baje samo „klerikaleci“. Z denarjem podpirajo generali „Narodne stranke“ dijaški list „Svobodo“, kjer se dijači hvalijo, da nimajo več nobene vere, in kjer pišejo, da vera spada med staro šaro. Ne moremo sicer zabraniti dr. Kukovcu, da podpira brezversko „Svobodo“ — ali toliko razumnosti še mu že prisojamo, da bi moral spoznati, da branje takega lista vpliva slabo na dijaštvo. Gospoda okoli „Narodne stranke“, ako imate na dijaštvo tak vpliv, kakor se hvalite, povejte vendar dijakom, da se naj rajši poprimejo učenja, kakor da se med seboj navdušujejo za liberalizem in radikalizem. Vam pa, slovenski stariši, ako želite dobro svojim sinovom-dijakom, svetujemo: zabrusite enkrat pošteno v obraz liberalnim generalom, dr. Kukovcu, Spindlerju, Lesničarju in drugim, ko pridejo na shode med vas, da naj pustijo vaše sinove v miru pri učenju in naj jih ne zastrupljajo z brezverskim liberalizmom.

c Laži „Domovine“. Županstvo okolice Celje je poslalo Domovini sledeči popravek, katerega po Domovinu v svoji liberalni resnicoljubnosti ni sprejela: Podpisano županstvo okolice celjske uljudno prosi, za popravek dopisa v Domovini dne 29. januarja 1908, štev. 11 pod „Slovenske novice“ imenovan „Iz občine Celjske okolice“: 1. Ni res, da bi se bilo goljufalo pri sestavi imenika za deželnozbornsko volitev dne 23. jan. t. l., pač pa je res, da je bil imenik po obstoječih predpisih in po danem ukazu t. kr. okrajnega glavarstva v Celju sestavljen in od t. kr. okrajnega glavarstva v Celju odobren. Imenik bil je po predpisih 8 dni javno razporežen za reklamacije in s tem vsakemu opravičenemu volilec priložnost dana, prepričati se, če se njegovo ime v imeniku nahaja ali ne. 2. Ni res, da je g. Presker občinski tajnik Okolice Celjske, ampak res je, da je občinski tajnik te občine g. Andrej Perec. 3. Ni res, da se g. Preskerju iz milosti reže pri občini kruh, ampak res je, da on kot z dekretom nastavljen pomožni uradnik popolnoma zasluži svoj kruh in se mu nobena milost ne izkazuje. 4. Ni res, da bi bil g. vikar Gorišek v najmanjši reči vplival ali odločeval glede pravice kdo voli, ali kdo ne, ampak res je, da g. vikar Gorišek ni imel pri sestavi imenika nobenega vpliva, ker se sploh vedeti ni mogel, kaj se je imenik delal. Sploh pa je še dosedaj županstvo Okolice Celjske in ta občinski odbor vedel brez vsakega vpliva bodisi od katerekoli strani občinske zadeve in uradovanje na korist občanov in davkoplačevalcev urejati in nadzorovati, in boče tudi znanprej skrbel za to, brez pouka nepoklicanih srboritih neresničnih dopisunov in povzročiteljev takih neresničnih dopisov. Županstvo Okolice Celjske. M. Glinšek l. r., Ferdo Gologranc l. r., Joz. Jezernik l. r., Franc Samec l. r.

c Šmartin v Rožni dolini je 12 t. m. izgubil svojega najodličnejšega rojaka. Bil je to g. Ivan Stožir, ki se je tam rodil 12. aprila 1834 in je na Dunaju z najboljšim uspehom dovršil tehniko. V Zagrebu je 35 let poučeval matematiko in fiziko na kraljevi višji realki, pozneje še pet let na dekliškem liceju in je bil odlikovan z zlatim križcem s krono za zasluge. Dne 12. t. m. je po kratki bolezn v Gospodu preminol. V petek dne 14. svečana je bil v arkadah velikanskega mestnega pokopališča slovesno pokopan. N. v. m. p.!

c Iz Polzele se nam piše: Slišimo, da je pri nas razpisano dvoja učiteljskih mest, eno za učitelja, eno za učiteljico. Svojimo si pravico, brigati se, kdo bo naše otroke podučeval in vzgojval. Saj se nam je dala tudi pravica, postaviti dve šolski patači. Takrat smo se skazali kot prijatelji šole. Prijatelji pa smo tudi dobri učitelji, in jim ohranimo blag spomin, kakor nas je g. govornik pri pogrebu dragega nam učitelja Čebula opozoril. Res tesno nam je bilo, ko smo se stiskali okoli učitelja, pa smo se naučili, kar je za življenje potrebno. — Zdaj imamo učiteljev pet. Srečni otroci, bo kdo rekel, torej petkrat bolj pridni in učeni, kot njih stariši! Za danes rečemo samo toliko: Mi kmetje imamo pozorno oko na šolo in učiteljstvo. — Zato pa zahtevamo od tistih oblasti, ki imajo kaj odločevati o nastavljanju učiteljev: dajte nam učitelje, ki bodo vneti za krščansko vzgojo naših otrok — dajte nam možje, mirne in kmetu prijazne, ki jih bomo mogli mi in naši otroci spoštovati. Liberalnih hujšakačev pa ne maramo.

c Grajska vas pri Gomilskem. Zadnji „Slov. Gospodar“ piše, da je naša vas najbolj podvržena Narodni stranki. Res, da je večina volila Zdolskega, a vzrok je le ta, ker v naši vasi še ni znan program Kmečke zveze. A časi se spreminjajo, in tudi naša vas vstaja in trumoma zapušča Narodno stranko. Tako je prav! Kmetje, ako vam pošiljajo liberalno glasilo Nar. stranke, nazaj ž njim. Narodna stranka, ki je prinesla na Sp. Stajersko bratomorni boj, psuj in obrekuje naše duhovnike, ki so do zdaj še največ koristili slovenskemu narodu. Se enkrat vas pozivljamo, možje in mladeniči, ki ste v taboru Nar. stranke, pristopite h „Kmečki zvezi“, ker le edino ona je rešiteljica kmečkega stanu. Kmečki fant.

c Gornjigrad. Dne 24. febr., to je v ponedeljek začne uradovati v Gornjemgradu novoustanov-

ljena kmečka posojilnica in hranilnica. Med kmečkim ljudstvom se kaže prav veliko in živahno zanimanje za to novo ustanovo. Iz stare liberalne posojilnice ljudje že dolgo vzdigujejo svoje vloge, ali jih odpovedujejo. Mnogi pa tudi kar trumoma nosijo svoje hranilne vloge odboru nove posojilnice. Izogniti se hočejo nepotrebnemu odgovarjanju, zbadanju itd. gospodov voditeljev liberalne posojilnice. Zaradi velikega pritiska vlagateljev so se ti gospodje začeli braniti izplačevati zahtevane hranilne vloge. Obrok odpovedi so podaljšali, za vloge črez 2000 K za celo leto. Celo svojih lastnih posojilničnih postav in paragrafov ne izpolnjujejo več, ker nočejo izplačati vlog tistemu, ki prinese vlozne knjige. Zakaj se n. pr. že zgodilo odboru nove posojilnice. Tudi to se sliši, da so nekateri gospodje pravili, da se vloge ne bodo izplačale tistim, ki hočejo svoj denar vložiti v novo hranilnico. To je neverjetno! Zakaj se gospodje tako zelo bojijo nove posojilnice, ko vendar trdijo, da imajo dovolj denarja? Ali menda zato, ker se morajo „varovati“? Zakaj so zdaj naenkrat zvišali obresti za vloge in baje v najzadnjem času znižali obresti za posojila? Zakaj se je zdaj liberalni odbor naenkrat spomnil, da lahko dela tudi brez plačila pri posojilnici? Ali ste poprej napačno ravnali? Nova posojilnica je dobra šola! Vkljub čudnemu in nepremišljenemu postopanju pri liberalni posojilnici bo nova kmečka posojilnica našla potov, po katerih bo do vinarja iztirjala hranilne vloge pri oni. Kmetje, zadostuje, da prinesete odboru kmečke posojilnice svoje hranilne knjige, vse drugo bo oskrbel odbor. Svoji k svojim!

c St. Jur ob juž. žel. Čeravno so že volitve v deželni zbor končane, še moramo vendar nekaj poročati iz našega kraja. „Domovina“ in „Narodni List“ sta namreč pisala, kako slabo se je vdeležila Narodna stranka volitve. Gospodje, ki ste to pisali, ali so verjeli samim sebi? Mislimo, da ne. Če pa verjamete, vam pa hočemo mi povedati, da nimate prav. Imamo namreč tukaj ljudi, kateri so ležali bolani doma, imamo celo stare ljudi, kateri že, kakor pravijo, ne morejo iti več v cerkev, a na dan volitve so pa morali na komando pristašev „Narodne stranke“ na volišče. Imamo tudi še par kmetov, kateri so na dan volitve prav vrsto delovali za Nar. stranko in svojo oliko pokazali tudi našemu domačemu gospodu kaplanu. Upali so na zmago, a njihov up je šel po vodi! Torej pri nas je Nar. stranka storila kolikor je mogla, a v kljub temu se ji je slabo godilo. Kmečka zveza se pa zdaj še veliko lepše razvija, posebno po zadnjem, tako sijajnem obnem zboru v Celju. — Zadnje soboto, dne 15. t. m. smo bili tako srečni, da so imeli tudi socialni demokrati pri nas svoj shod. Udeležba je bila slaba, domačinov skoraj nič; a čudno se nam zdi, kako more dafi gostilničar, kamor zahajamo večinoma kmetje, svoje prostore na razpolago za socialdemokratske shode. Za danes samo toliko!

c Sv. Peter na Medvedovem selu. Da pri nas vidno napredujemo, priča tudi družba sv. Mohorja. Lani je štela v naši župniji 59 udov, letos pa 145, torej 86 udov več od lani. Vsakdo bi rad imel pri hiši molitvenik presv. Srca Jezusovega, zato so Peterčani v tolikem številu pristopili k družbi. — V nedeljo 16. febr. je priredila mladeniška zveza našega delavnega izobraževalnega društva prvo gledališko predstavo v naši župniji. 13 mladeničev je izborno predstavljalo lepo svetopisemsko igró „Egipčanski Jožef.“ Posebno so se odlikovali Jožef, Juda, Benjamin, Faraon, Ruben, pa tudi ostali so vrló dobro pogodili svoje vloge. V nedeljo dne 23. febr. po večernicah ob 3. uri se igra ponovi. Domačini, pa tudi naši ljubi sosedje, pridite pogledat in poslušat, kaj znajo peterški mladeniči! Ne bo vam žal!

c Marija Gradec. V naši občini je ostalo nad polovico volilcev doma. Vzrok je ta, ker se je premalo agitiralo, posebno v laški župniji. Če bi bili količkaj bolj agitirali, bi bil lahko naš kandidat dobil 200 glasov, ne pa samo 126. Za prihodnje deželnozbornske volitve moramo pa že zdaj agitirati s tem, da razširjamo dobre časnike. Izkušnja uči, da so se iz tistih vasi volitev najbolj udeleževali, kjer berejo največ dobrih časopisov.

c Laški trg. V vašem predzadnjem listu se nahaja tudi dopis iz Laškega trga, kjer dopisnik povsem stvarno in mirno dokazuje, da bi bilo narodno življenje pri nas lahko stalo čisto na drugačni stopinji, ako bi uprava tukajšne pivovarne storila svojo dolžnost. Ta članek je bil povsem umesten in bil sem priča, da je marsikateri narodno zavedni Lašan bral te vrstice z zanimanjem ter konečno izrekel svojo sodbo v tem smislu, kakor to navaja dopisnik. Ne odgovoril bi na ta članek, ako bi me v to ne bi gnala narodna dolžnost, svest si, da uradniško razmerje pri naši pivovarni ne boče nikdar boljše, ako ne bomo posegli po najskrajnejšem sredstvu, da bodo začeli časopisi govoriti jasno besedo. Na drug način se upravni svet tukajšne pivovarne in nje uprava ne da spraviti iz svoje dose-danje brezdelnosti, kateri slepo veruje besedam ravnatelja B., kateri je, kakor znano, hud nasprotnik poštenega, slovenskega uradništva. Kdor se mu pri-lužuje in na nekolegijalen način pri njem opravlja svoje tovariše, ta velja pri njem vse, ta lahko vse doseže. Imela je tukajšna pivovarna poštene sloven-ske uradnike, kateri so vzrastli iz naše sredine, ka-teri so spoznali naše tužne in žalostne razmere, ka-

teri so čutili in delali z nami, kateri so nam bili z jedno besedo vse. Ker pa so bili značajni možje, so morali iti, ker je ravnatelj B. tako hotel. Kdor bi več znal, kakor on, kdor bi bil delavnejši in pri ljubljenjši pri svojih, ta mu je bil nevaren, ta je moral iti, ali se pa je tako z njim postopalo, da je moral sam odpovedati svojo službo. Take ljudi, naše domačine, tira proč slavna uprava naše pivovarne, narodne mrtvake in tujce, kateri zahajajo edine v nemške gostilne, pa podpira. Vprašamo se: edenkrat slavno upravo tukajšnje pivovarne, prepričajte se, koliko otrok zahaja od pivovarniških uslužbencev v tukajšno slovensko šolo? Niti eden ne! Uslužbenci pošiljajo izključno vse svoje otroke v tukajšno nemško šolajrsko šolo. To je naroden greh. To naj bode slovensko podjetje? Tukaj pokažite, g. ravnatelj, svojo narodnost, za katero vam je itak deveta briga. Videli bomo, kako daleč boste prijadrali s tem svojim sistemom. Slavni upravni svet pa pozivljamo, naj se sam prepriča, kako uradništvo mu je njegov ravnatelj sedaj narekomandiral, namreč ljudi, pri katerih so morali slovenski uradniki vedno posredovati med uradnikom in stranko, da je potem slednja lahko zaželeno naročila ali pa poravnala. Vprašamo slavni upravni svet, kaj je ukrenil na zadnji anonimni dopis, kateri je bil, do pičice resničen? Ali hočete mar, da ga obelodanimo? Za sedaj dovolj. Se še vidimo!

c V Gotovljah so v pripori 23. sveč. t. l. ob 5. pop. „Mož. beseda“ izviran igrokaz v 5. dej. s petjem in godbo. Dejanje igre je vzeto iz vojašk. in dom. življenja v Sav. dol. v l. 1855. Predstava se vrši v dvorani g. Fr. Malgaj v Gotovljah, kjer bode po predstavi prosta zabava s petjem, tamburanjem in drugim kratkočasjem. Čisti dobiček je namenjen dom. prostov. pož. bramb. Vstopnina: sedeži l. pol po 1 K, II. pol po 80 vin., stojšča pa 40 vin. K obilni udeležbi uljudno vabijo prireditelji dom. diletanzi, pevci in tamburaši. Pridite, domačini in sosedje v obilnem številu!

c Laskitrg. Dne 23. sveč. ob 5. pop. v prostorih „Pivnice“ št. 11 se vrši veselica z veliko tombolo z dragocen. dobitki v prid ubogim sl. solarjem iz Laškega in okolice. Pri veselici poje dom. moški in mešani pev. zbor. Med veselico svira godba na lok. Zbijale se bodo pustne šale, katere bodo povečali razni šaljivi prizori! Slovenci od blizu in daleč vsi prihodno nedeljo v Laskitrg!

c Sv. Jurij ob j. ž. Kat. br. društvo priredi 23. febr. t. l. ob 9. pop. na Kukuljevičevem zabavno kmečko veselico. Dom. fantje bodo predstavljali dve kratki šaloigr. „Kmet in fotograf“ in „Vaški skopuh“. Nastopil bo tamburaški zbor in moški pevski zbor kat. bral. društva. K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

Brežiški okraj.

b Sijajna zmaga Slovencev pri volitvah v okrajni zastop brežiški. Dne 17. t. m. so bili slovenski kandidati gg.: Franc Balon z Bizeljskega, M. Balon iz Brežic, Franc Gerec iz Pišec, Jože Janežič iz Bizeljskega, Miško Janežič iz Kapel, Jože Kovarčič iz Glogovega Broda, Andrej Levak iz Brežic in kompromisni kandidat Alfred baron Moscon iz Pišec od veleposestnikov izvoljeni soglasno z 18 glasovi; ena glasovnica je bila prazna. V volilno komisijo so bili soglasno izvoljeni gg. baron Moscon, dr. Ivan Benkovič in Franc Gerec. Nemci so se vzdružili volitve, ker bi komaj 10 glasov mogli za svojo listo oddati. Slovenski volilci so do zadnjega moža došli na volišče, celo obadva gg. Gerjoviča, starejši in mlajši, iz Dobove, popravivši svojo zmotno leta 1903. Bodoči okrajni zastop bode štel 18 Slovencev in 14 Nemcev. Kmečke občine volijo dne 19. t. m. Mestna občina Brežice ne bode volila svojih zastopnikov. Pričakovati je razpust starega okrajnega zastopa v najkrajšem času, na kar nastopi medvladje po vladnem komisarju (g. baron Moscon?). Gotovo je, da to medvladje ne bo pod uplivom brežiških nemškutarjev. V sled slovenske obstrukcije v Celju bode medvladje po vladnem komisarju kratke dobe, kot se zagotavlja — seveda ako se doseže za obe stranki zadovoljivi kompromis. Slovenski veleposestniki gg. Franc Balon, Andrej Levak, Ivan Malus so naravnost iz bolniške postelje prišli na volišče, g. Malus celo iz bolnice v Gradcu. Slava njim! Volitev se je izvršila v znamenju popolne narodne slege!

b Brežice. Dne 18. t. m. bi naj volilo mesto Brežice svojega zastopnika v okrajni zastop, a se je vzdružalo volitve.

b Rajhenburg. Dne 10. t. m. sta obhajala F. Rošthar in njegova žena Uršula petdesetletnico svojega zakona. Srečna in vesela sta preživela skupaj teh 50 let pri Sv. Pavlu v rajhenburški župniji. Bodi jima sreča in veselje od Večnega v dar še mnogo, mnogo let!

Iz drugih slovanskih dežel.

† V Celovcu je umrl dne 18. t. m. g. Simon Janežič, bivši ravnatelj družbe sv. Mohorja, v 67. letu. N. v m. p.!

† Pruski agenti. Od nekdaj v Krški dolini na Koroškem. Pri nas hodi zadnje dni agent neke tvrdke iz Berolina ter ponuja različno blago za srajce, spodnje obleko itd. Kakor je videti, je blago res dobro in lepo in prirekone radi tega je več narodnjakov si marsikaj naročilo — saj kaže omenjeni agent knjižico z podpisi gospodov, ki so naročili blago iz Berolina! K temu samo to-le: 1. Ali v Avstriji res nimamo tovarov, od katerih bi m. lahko dobivali potrebno perilo? 2. Ali bomo mi Slovenci podpirali firmo v Berolinu — torej prusko — katera toliko preganja Slované-Poljake na Pruskem? Zgoraj omenjeni agent namerava tudi potovati po Štajerskem in Kranjskem. Torej pozor!

Književnost.

§ Cecilijsko društvo za lavantinsko škofijo naznanja, da so se vedno v zalogi mašni responzoriji ter Officium defunctorum pod že večkrat označenimi ugodnimi pogoji. — Ob enem vabi vse prijatelje društva, da se čimprej odzovejo odborovemu pismenemu vabilu ter vpošljejo za leto 1908 svojo letno članarino, ki znaša za izvršujoče ude 1 K (enkrat za vselej), za podpirajoče pa 4 K.

§ Vtisi s prvega zadružnega shoda na Dunaju leta 1906. Z ozirom na slovensko zadružništvo. Napisal Svetoslav Premrou itd. v Gorici 1907. Zadružništvo gotovo ne bode samo zamoglo rešiti poljedelca gospodarske krize; o tem smo prepričani vsi. Toda dokazano je in skušnja nas uči, da ravno zadružništvo olajša občutne gospodarske rane in odstrani huda bremena, ki tlačijo poljedelca. Radi teh dobrih strani, katere ima zadružništvo, bomo vedno podpirali vsaki javni pojav, ki se pokaže med Slovenci na tem polju. Zadružništvo se je začelo razvijati med Slovenci še-le pred nekaj leti in se nekako pretirano hitro razprostira in razširja, ne da bi zamogli računati še do sedaj na skušnje in na uspehe. Radi tega svarimo povsod rodoljube pred brezmiselnim delom in jih opominjamo, da skrbje povsod le na varnost lastnega in splošnega imetja. Mi Slovenci smo gospodarsko še na jako slabem stališču, radi tega bi težavno prenašali še kakih to-zadevnih kriz. Zato pa moramo biti tem bolj oprezní; zlasti se ne smemo dati preslepiti v gospodarskem delovanju od političnega strankarstva. Politična razdvojitve na Spodnjem Štajerskem je nas razdvojila tudi v gospodarskem delu. To je dejstvo, ki se ne da vtajiti. Razmere so same povzročile na celi črti dve stranki, ne le v političnem, temveč tudi v gospodarskem smislu. Toda ravno ta razdvojitve v dva tabora slabi naše gospodarske moči, zato je treba biti tem bolj opreznim, da ne pride do poloma in splošne krize. Raje delajmo primerno počasno, pa tembolj varno in točno. Ščasoma se mora uglati tudi v tem velevažnem delu za večino slovenskega ljudstva trnjeva pot, katero moramo hoditi sedaj. Treba je pa povsod pouka in zopet pouka. Z veseljem pozdravljamo vsako slično predavanje o zadružništvu in vsako knjigo, ki podaja primernih navodil. Slovensko slovstvo je pa dobilo novo, do sedaj neznano polje: knjige in brošurice o zadružništvu se množe od meseca do meseca. Navedemo le Lapajnejevega „Posojilničarja“, Zmavčev brošuro o rajlajznovkah in pa knjigo, katero je spisal strokovnjak v zadružništvu Premrou. Knjiga ima skromni naslov: Vtisi s prvega zadružnega shoda. O shodu samem izvemo le najvažnejše razgovore in sklepe, tembolj pa je knjiga bogata raznih nauk, nam podaja nešteto migljajev in pravilno sodbo o raznih točkah zadružništva. S številkami dokaže pisatelj, da ima dosedanje slovensko zadružništvo le deloma poljedelski značaj. Zanimivi so podatki o mlekarstvu in mlekarstvih zadrugah, iz katerih pač posnamemo, koliko dela čaka v tem oziru zlasti še Slovence Spodnjega Štajerja. Obširni ste razpravi o zadružni izobrazbi in zlaganju in zaokroževanju zemljišč, kateri sklepa stavek: „Sirotni otroci, Slovenci! In mi naj spimo, naj to mirno gledamo?“ Natanko spoznamo iz knjige zgodovino nemškega zadružništva, toda lahko trdimo, da nam še ni do sedaj nikdo tako natanko, nepristransko določeno postavil razvoja slovensko-hrvaškega zadružništva, kakor je to storil Premrou. Zanimivi so njegovi razlogi za razvoj slovenskega zadružništva; ti razlogi niso zunanji, ti tičijo globlje v splošnih razmerah slovenskega ljudstva, v odnošajih in v krajevnih posebnostih. Pisatelj nam ne poda samo celega telesa, temveč nam nekako razodeva notranjost, dušo, razkriva z mirno besedo rane celjske Zadružne zveze, dasi je vnet za rodoljuba in očeta slovenskega posojilništva Miho in Josipa Vošnjaka, označi natanko medsebojne mržnje med celjsko Zadružno zvezo in Lapajnetovim posojilništvom in ne prikriva raznih hib ljubljanske Zadružne zveze. Z bistrim očesom gleda pisatelj v bodočnost in daje naravnost načrt za bodoči razvoj zadružništva; bodočnost imajo krajinske podružnice ljubljanske centrale. Konečno se podaja več točk, s katerimi utemeljuje svoje misli, kako bi se najbolje razvilo zadružništvo. Mi priporočamo knjigo, katero je tiskala Narodna tiskarna v Gorici, prav toplo vsem somišljenikom, pa tudi političnim nasprotnikom, ki se zanimajo za ta velevažna vprašanja. Dr. K. Verstovšek.

Najnovejše novice.

Pojasnilo. Prejeli smo in priobčujemo: Prosim Vas uljudno, da priobčite sledeče pojasnilo k netočnim poročilom časnikov o mojem govoru na občnem zboru Slovenske kmečke zveze za Spodnji Štajer v Celju dne 6. t. m., v kolikor se je mimogredoč tikal gospoda dvornega svetnika dr. M. Ploja. Omenil sem, da sedanje razmerje med stranko in gospodom dvornim svetnikom dr. Plojem ni zdravo s strankinene stališča, ker je čim prej treba popolne jasnosti o tem razmerju, obsojal sem umešavanje nekega štajerskega deželnega poslanca v strankine zadeve in zlasti ožigosal izjavo dotičnega deželnega poslanca, da opusti vsako akcijo v prid zopetne pridobitve ptujskega okrajnega zastopa, ako se ne ustavi akci-

ja naše stranke zoper postopanje g. dr. Ploja nasproti sklepom Slovenske kmečke zveze o snovanju državno-zborskega kluba; k temu sem bil tem bolj opravičen, ker jaz v najhujšem strankarskem boju zoper mene nisem izpustil izpred oči smotra pridobitve brežiškega okrajnega zastopa. Konečno sem izjavil, da nočem prejudicirati bodočim sklepom našega strankinega odbora, da pa se da vsaka napaka popraviti in osebno želim, da se čim prej doseže jasnost in to vprašanje povoljno v tem ali drugem smislu reši v korist stranke. Zahvaljujem se vam vnaprej za priobčenje tega resnici odgovarjajočega pojasnila in beležim velespoštovanjem udani Dr. Ivan Benkovič.

Dr. Korošec je v proračunskem odseku pri točki: „Državna tiskarna“ povzel besedo in grajal, da je toliko drago plačanih uradnikov nastavljenih pri tiskanju bankovcev in sicer popolnoma nepotrebni nadzorovalni uradniki, ker že itak ta posel izvršujejo zapriseženi uradniki. Nato je prišla včeraj na vrsto točka o tobaku; o tem je poročal naš poslanec dr. Korošec. Sklenilo se je med drugim, da se začne za poskušnjo tudi na Štajerskem saditi tabak, in da se ugotovi zahtevam tobačnih delavcev.

Gorica. V soboto dne 15. sušca so peljali stelo za g. Sim. Pesek iz gmajne domov. Na potu se prevrne voz in pokoplje Terezijo Hleb, vrlo in pošteno sedemnajstletno dekle. Nesrečnica je padla tako v majhen potoček, da je držala glavo v vodu in stelja, ki se je razsypala na njo, je onemogočila hitro rešitev. Navzoči so kolikor mogoče hitro odkopali stelo, a našli so jo na trebuhu ležati — mrtvo.

Legen pri Slovenjgradu. Na pustni veselici v narodni gostilni pri Plesniku smo videli tudi našega nadučitelja, gorečega pristaša Narodne stranke in hudega sovražnika Kmečke zveze. Prosil ga je neki naš pristaš prispevka za K. Z., pa se je odrezal: Za vse drugo dam, zato pa ne. Simon, Simon, ali ne živiš od kmetov, da si njih zvezi tako nasproten? Praviš, da se naj kmetje na noge postavijo, delujejo pa za tiste, ki so kmetom nasprotni, ki so glasovali za odprtje mej.

Sv. Anton v Slov. gor. Dne 1. sušca t. j. na mastno nedeljo priredi naše bralno društvo tombolo v prostorih gđ. Alt. Ob enem bo tudi občni zbor društva. Eventuelno bo tudi shod „Kmečke Zveze“.

Slov. izobraž. društvo v Gorici naznanja, da se bode vršil ustanovni shod v nedeljo dne 23. t. m. ob treh popoldne v prostorih gosp. Fr. Vodošek.

Bralno društvo pri Sv. Anu na Krembergu priredi 1. marca veselico z gledališkimi predstavami: „Zakleta soba v gostilni pri zlati goski“ in „Vaški skopuh“.

V Zvezni tiskarni v Celju stavkajo stavci in pomožni delavci in delavke.

Islnica uredništva.

Ptaji: O trebuhu ni mogoče priobčiti, je vse žaljivo! — Sv. Leopart nad Laškim: Ali ni to osebno? — Č. g. kaplan Gosak, kaplan v Mozirju: Potrjujemo Vam, da niste Vi pisali novice o mozirskih poštnih razmerah. — Sv. Bolfenk v Sl. gor.: Preosebno in žaljivo! Oprostite! — Sv. Trojica: V kateri občini? — Gomilsko, Rečica, Logarovi, Virštanj, Središče, Sv. Jakob, Sv. Miklavž pri Ormožu, St. Lovrenc nad Mariborom: Prihodnjič!

Drobtinice.

d Koliko je vseh Slovanov? 148.521.000 duš. Najboljši ruski slavist, profesor Florinskij objavlja študijo o Slovanih. Slovani prebivajo na ozemlju 400.000 kvadratnih milj. Vseh Slovanov je 148 milijonov 521.000. Od teh je: Rusov: 102.840.000. Poljakov: 19.200.000. Srbo-Hrvatov: 9.135.000. Slovencev: 1.475.000. Čehov: 7.237.000. Bolgarov: 5.440.000. Slovakov: 2.671.000. Kašubov: 366.000. Lužiških Srbov: 157.000. Drugih narodnosti v Evropi je: Nemcev: 77 milijonov. Italijanov: 30 milijonov. Mažarov 9 milijonov. (1) Rumunov: 8 milijonov. Grkov: 5 milijonov. Albancev: 1.850.000. Turkov: 1.000.000. Torej je vseh drugih narodnosti 15 milijonov manj kot vseh Slovanov. Angleška tu ni vmes vračunana, pa tudi ne Francoska in Španska. Kar se veroizpovedanja Slovanov tiče, je 103.740.000 pravoslavni, 34.298.000 katoličani, ostali so staroverci, unitati, protestanti (1 odstotek) in mohamedanci (1 odstotek).

d Bitka med stradajočimi otroci. V Nju-Jorku vlada sedaj strašno pomanjkanje vsled velikega števila ljudi brez dela. Neki milosrden gostilničar je dal oznaniti, da bo pogostil stradajoče otroke svojega okraja. Zbralo se jih je toliko, da niso imeli prostora. Med revčeki je nastal krvavi boj za kosček kruha. Gostilničarju so pobili vso upravo. Zadnje dni je vsled hudega mraza beda še narastla.

d Vojne mornarice vesil. Mornarični almanah leta 1908 prinaša jako zanimive podatke o oboroženju posameznih držav. Na čelu stoji seveda Anglija. 68 bojnih ladij ima, od katerih jih samo 12 ne stoji na višku časa. Razen tega ima Angleška 38 novejših oklopnih križark, izmed katerih ni nobena stara nad 8 let, 21 oklopnih križark v starosti 10 do 19 let, 50 navadnih križark, 9 brzovoznih križark s hitrostjo 25 vozlov, 155 razdiralcev torpedovk, 119 torpedovk in 60 podmorskih čolnov. Angleški davkoplačevalci plačajo v letu 1907 do 1908 755.068.000 K v pokritje stroškov za vojno mornarico. Na drugem mestu so Zvezne države ameriške, ki so imele leta 1897 komaj tako veliko brodovje kot Avstrija. 500 milijonov bodo izdale države tekoče leto za svojo vojno moč na morju. Imajo pa: 29 polnovrednih bojnih ladij, 10 ladij za obrambo obrežij, 12 oklopnih križark, 3 brzovozne križarke, 21 rušilcev torpedovk in

